

HOSPITÁLÁSI NAPLÓ

Hallgató/helyszín/tanár/osztály/tananyag-lecke/dátum

...

Helyszín: Karolina Gimnázium

Tanít: Minta Elemér

Osztály: 10/A osztály

Tanítás anyaga: Eukarisztia liturgiájának 2 része: az átváltoztatás (áldozat)

Dátum: 2006. február 23. 13.00-13.45

Didaktikai célok:

Oktatási cél: Az eukarisztia liturgiájának részletes megismerése. A liturgia menete, az elemek kialakulásának története, a liturgia felépítése. Eukarisztikus imák.

Nevelési cél: Helyes kép kialakítása az eukarisztia liturgiájának második egységéről – a szenthagyomány és a liturgikus gyakorlat párhuzamba állítása.

Képzési cél: Az eukarisztia liturgiáján belül a második egység részeinek konkrét ismerete. Az eukarisztikus ima felépítésének rögzítése.

IDŐ	ÓRA FELÉPÍTÉSE	TARTALOM	TANÁRI TEVÉK.	TANULÓI TEVÉKENYSÉG	ESZKÖZÖK
	I. Bevezetés	<p>Köszönés, „adminisztráció”, elhelyezkedés</p> <p>Az elmúlt órán elhangzottak felelevenítése röpdolgozat segítségével.</p> <p>(dolgozat mellékelve az óravázlathoz)</p> <p>Az óra elején „képmeditáció” segítségével hangolódunk rá a szentmise legfőbb részének részletes tárgyalására.</p> <p>A kép megtekintése után megbeszéljük, kit milyen benyomás ért, mire gondolt a kép láttán.</p> <p>Kérdések: Első ránézésre mi jut eszetekbe? Milyen hangulatú a kép? Milyen hangulat tükröződik az arcokon? Milyen szimbólumokat fedeztek fel a képen? Ha egy idegen, aki tudható, hogy</p>	<p>Ismétlés, ellenőrzés</p> <p>Ráhangelődés</p>	<p>Egyéni írásos beszámoló k (feleletválasztós röpdolgozattal)</p> <p>„Képmeditáció”</p>	<p>Előre nyomtatott és sokszorosított dolgozatok</p> <p>Kép a táblán és a füzetekben</p>

IDŐ	ÓRA FELÉPÍTÉSE	TARTALOM	TANÁRI TEVÉK.	TANULÓI TEVÉKENYSÉG	ESZKÖZÖK
	II. Fő rész	Nem ismeri a keresztény, katolikus tanítást, hogyan tudnád jellemezni számára 1-2 mondatban a képet? A mai órán az eukarisztia liturgiájának második egységével, az átváltoztatással ismerkedünk meg részletesen. Megismerkedünk az eukarisztikus ima részletes felépítésével és annak liturgián belüli gyakorlatával.	Kapcsolatteremtés az új anyaggal Új anyag feldolgozása	Tanári elbeszélés + önálló jegyzetelés	
	1. alrész	Alakítsunk csoportokat, 4-4 főnként. Minden csoport megkapja az utolsó vacsora eseményeinek leírását. A feladat, hogy keressük ki a konkrét alapítási mondatokat, melyeket Krisztus mondott. Minden csoportból kijön 1-1 fő és elhelyezi a megfelelő evangélium jeléhez a talált szövegrészt. + 1korintusi levél! (Hasonlóságok, különbségek megállapítása.) Ahogyan látjuk, a szentmisében az eukarisztia liturgiájában minden alkalommal felelevenítjük az eukarisztia alapításának konkrét mozzanatait, azaz az utolsó vacsora eseményeit.	Csoportalakítás	csoportos munka +mozgás	Megfelelő szövegek gyurmaragasztós rögzítése
	Első alrész lezárása	Mi az érdekes az evangéliumok vizsgálatában az eukarisztia alapítását illetően? Miért vehettük ide Pál levelét? ...	Visszacsatolás az eddig hallottak megértésének ellenőrzése	Kérdezz-felelek Megbeszélés és	
	2. alrész	Az adományok felajánlását, bemutatását lezáró könyörgés után következik az eukarisztikus ima, mellyel kezdetét veszi a szentmise legfőbb része – Krisztus áldozatának felelevenítése. Az eukarisztikus imát hívjuk kánonnak is. Az eukarisztikus ima szerkezete: 1. a prefáció – mely nem más mint egy felszólamlás, és rövid imaszerű párbeszéd a hívek és a pap között. (a prefáció szövegét rögzítjük a táblán) A prefáció, azaz bevezető párbeszéd minden keresztény liturgiában megvan, ha a tartalmát tekintjük. Ez nem szól másról, mint hálaadásról. Tömören összefoglalja Isten üdvözítő tervét és tettét, melyet	ÚJ anyag feldolgozása	Tanári elbeszélés magyarázat	

IDŐ	ÓRA FELÉPÍTÉSE	TARTALOM	TANÁRI TEVÉK.	TANULÓI TEVÉKENYSÉG	ESZKÖZÖK
		<p>Jézus személyében a Szentlélek által vitt véghez.</p> <p>2. A prefációt követően énekeljük a sanctust. (ez egyébként a szentmise állandó részei közé tartozik). Kialakulásának ószövetségi gyökere van. (Iz 6,3) Izajás meghívására utal és a zsidó liturgikus hagyományban a reggeli ima részét képezi. A sanctus két részből áll – sanctus+benedictus – a sanctus tartalmazza az izajási gondolatot, míg a benedictus Isten eget, földet betöltő mivoltát hangsúlyozza – mindenhatóság. A sanctus a római liturgiában már a 7. Századtól találkozhatunk. A benedictus a egyházzenei fejlődéssel egy időre külön vált a sanctustól és az átváltoztatás után énekelték. A későbbi és mai gyakorlatban is azonban újra együtt vannak jelen. (közben sanctus szövegét rögzítjük a táblán)</p> <p>3. Post sanctus: rövid ugyan, de folytatja a sanctust (pap mondja)</p> <p>4. A postsanctus után következik az átváltoztatáshoz a Lélek hívása. Az egyház – a pap által – Isten erejét kéri, hogy az emberek által előkészített adományok megszentelődjenek, azaz Krisztus testévé és vérévé váljanak. Ennek alapja, hogy minden – üdvözítő – tettet imával kell kérni Istentől. A Szentlélek az isteni kegyelem átadója és beteljesítője, ezért van a lélekhívás. Ez a formula azért alakult ki, mert az adományok Krisztus testévé és vérévé való változtatása csak Isten műve lehet. Tehát az átváltoztatás ezzel és az alapítás szavainak felelevenítésével válik valóságossá. (szöveg rögzítése a táblán.)</p> <p>5. Ezután következik az alapítás elbeszélése és az átváltoztatás szavai. (ahogy említettem ezek szervesen kapcsolódnak a Lélek híváshoz)</p>	Új anyag feldolgozása	Tanári elbeszélés magyarázat	Szövegcsíkok rögzítése a táblán + egyéni jegyzetelés

IDŐ	ÓRA FELÉPÍTÉSE	TARTALOM	TANÁRI TEVÉK.	TANULÓI TEVÉKENYSÉG	ESZKÖZÖK
	Második alrész lezárása	<p>De ezek a szavak egyben az eukarisztia liturgiájának a csúcspontja is. Drammatikai jelentősége van az utolsó vacsora illetően felelevenítésének. Jelen idejűvé válnak Krisztus szavai és minden alkalommal megerősítést nyer a Krisztus által adott küldetés.</p> <p>Ennek lezárása a hívek emlékezése – mely később épült be a szövegbe. Jelentősége az, hogy Jézus „dinamikus” jelenlétét fogalmazza meg, illetve bekapcsolja a híveket is a cselekménybe.</p> <p>6. A megemlékezés: az eukarisztia ünneplésével megemlékezünk JK haláláról és feltámadásáról.</p> <p>7. Felajánló ima: ebben történik a felelevenített áldozat felajánlása. Lényege a jelenidejűsége.</p> <p>8. Szentlélek hívás a közösségre: arra készíti fel a jelenlévőket, hogy méltók legyenek a részesülésre. Az is érdekes, hogy ebben a jelenlévőkért imádkozunk.</p> <p>9. közbenjáró imák: túlmutatnak a jelenlévőkön. (Intercessziók) Az egyes tagokért mondott könyörgések az egységet juttatják kifejezésre. (ezek között már elhunyt és még élő tagok szerepelnek.) A kelet-nyugati gyakorlat eltér egymástól. Nyugaton inkább az élő tagokért szóló könyörgések találhatók nagyobb számban – azért is, mert ez arra utal, hogy annak idején az adományok felajánlóit név szerint is megemlégették. (megfelelő szövegcsíkokat ezalatt elhelyezzük a táblán.)</p> <p>10. A záró dicsőítés: A Szentháromság tagjait megemlítve Isten dicsőítése a célja. Kelet és nyugat eltérést mutat, mert a keleti hagyományban az osztatlan Szentháromságot dicsőítik. (ennek oka az arianizmussal folytatott „harc”. (Megfelelő szöveg elhelyezése a táblán.)</p> <p>Mivel kezdődik az eukarisztikus ima és átváltozás liturgiája? Hogyan változott a sanctus mondásának liturgikus gyakorlata? Mi a post-sanctus? Miért hívja a pap segítségül a Szentlelket?</p>	Új anyag feldolgozása	Tanári elbeszélés, magyarázat	Táblán rögzített szövegek

	<p>3. alrész</p>	<p>A mai liturgikus gyakorlatban 4 eukarisztikus imát ismerünk: Az első – az ún. Római kánon Damazusz pp idején keletkezett a 4. Században. Mikor a római liturgiában a görög nyelvről a latinra tértek át. Végleges formáját pedig a 7 századra éri el. Érdekessége, hogy az átváltoztatás előtt a lélekhívás után felejlő imák szentek, egyházi személyek közbenjárásának kérése, stb. Díszes és művészi formát. Negatívuma, hogy kevés benne a dicsőítés és az emlegetett egyházi személyek, hajdani apostolok a ma emberének már nem sokat mondanak.</p> <p>A második eukarisztikus ima: Hippolütosz kánonjából származik, apostoli hagyományként. Ezt használtuk fel a mai órán is.</p> <p>A harmadik, a 20 században keletkezett, átdolgozta és megújította a régi kánont.</p> <p>A negyedik eukarisztikus ima a teremtéstől kezdve a végső beteljesedésig öleli fel az üdvtörténeti megemlést. Keleti eredetű.</p> <p>A négy eukarisztikus imán kívül még három van, melyek altípusai is léteznek. Ilyen például a gyermekmise-kánon, amely kifejezetten a gyermekmiséken jelenik meg – elvileg. Szövegezését tekintve pedig olyan, hogy közelebb hozza és érthetőbbé teszi a gyerekek számára az eukarisztia titkát – az ő szintjükön.</p> <p>Van olyan, mely kifejezetten siketek miséjéhez készült. stb</p> <p>Az eukarisztikus imákon belül vannak ezen felül változtatható részek, melyek kapcsolódnak az adott liturgikus időkhöz, ünnepekhez. Stb.</p> <p>Mikorra éri el a végleges formáját a római kánon? Milyen eredetű a negyedik eukarisztikus ima? Milyen különleges alkalomra van még eukarisztikus imádság? ... </p>	<p>Új anyag feldolgozása</p> <p>Visszacsalás, hallottak rögzülésének ellenőrzése</p>	<p>Tanári elbeszélés, magyarázat</p> <p>Kérdés</p>	<p>Táblán rögzített szövegek</p>
--	------------------	---	--	--	----------------------------------

IDŐ	ÓRA FELÉPÍTÉSE	TARTALOM	TANÁRI TEVÉK.	TANULÓI TEVÉKENYSÉG	ESZKÖZÖK
		<p>Végül említést kell tenni az eukarisztikus imával kapcsolatban más keresztény liturgiák tekintetében is.</p> <p>Bizánci: Itt az euk imádságot anaforának hívják, Krizosztomosz anaforát használják az év legtöbb napján, ill. Bazileosz-anaforát ...”figyelmezzünk” felszólításokkal vezetődnek be a gondolatok. Az átváltoztatás a lélek lehívás által már megvalósul. Bizonyos egységei összeolvadnak, ami a nyugati liturgiában megkülönböztethető.</p> <p>Mozarab: Érdekessége, hogy a kánon egy részét – a nyugati liturgikus gyakorlattal ellentétben közösen mondják a hívek és a pap. A hívek egyébként több „válasszal” kapcsolódnak be.</p> <p>Ambrozián: Hat kánont ismer. Az első megfelel a rómainak. A 2-3-4 csak annyiban tér el, hogy sokat emlegeti szent Ambrus nevét. Az 5-nek a témája maga az eukarisztia – nagycsütörtöki liturgia imája. A hatodik kifejezetten húsvét éjszakájára alkalmazható.</p> <p>Házi feladat: jegyzet vonatkozó részeinek átolvasása</p>	Új anyag feldolgozása	Tanári elbeszélés, magyarázat	
	III. Befejező rész	Órai munka értékelése	Értékelés		
		Köszönés			

HOSPITÁLÁSI NAPLÓ III. évfolyam I. félév.

(1. oldal)

Gál Ferenc Főiskola

6720 Szeged, Dóm tér 2.

Hallgató (név, évfolyam, szak): **MINTA MÁRIA. KATEKÉTA, TEOLÓGIA**

Hospitálása során ez hányadik óra? **ELSŐ**

Iskola, (Plébánia) osztály: **TABÁN ÁLTALÁNOS ISKOLA ÉS ÁMI. (SZEGED)**
3.OSZT.

Év: **2014.** hónap: **JANUÁR** nap: **28.** Az órarend hányadik óráján hospitál?

ÓRARENDEN KÍVÜLI

Tanár neve: **KATEKÉTA PÁL** Tankönyv: **TANÁR ÁLTAL SZERKESZTETT MUNKAFÜZET**

Tananyag: **JÓZSEF ÉS TESTVÉREI (JÓZSEF EGYIPTOMBA KERÜL)**

Idő	Órafelépítés	Tartalom (tananyag részletének megnevezése)	Tanári tevékenység (módszerek)	Tanulói tevékenység (aktív, passzív, önálló)	Oktatás technika (eszközök)
5'	érdeklődés felkeltése (bevezetés)	ismétlés	Ábrahám, Izsák, Jákob családi viszonyulásának felelevenítése a hozzájuk köthető bibliai történeteken keresztül. Frontális osztálymunka keretében, tanári kérdések, táblahasználat segítségével.	aktívan bekapcsolódva válaszolnak a feltett kérdésekre	tábla
2'	az új téma felvezetése	Jákob családja, egymáshoz való viszonyuk - József és a testvérei viszonya	tanári információátadás, a kifejtés megalapozása (nézni készült rajzfilm „bevezetése”)		
20'	a téma kibontása (új anyag exponálása és kifejtése)	testvérek féltékenysége testvérek terve testvérek kútba dobják Józsefet testvérek eladják öccsüket megegyeznek abban, hogy apjukat József sorsával kapcsolatban félre vezetik	film közben – a megértést segítő kiegészítő információk átadása (tények, erkölcsi vonatkozások)	közös filmnézés	interaktív tábla (kivetítő, hangszóró stb.)
8'	új anyag ismétlése, ellenőrzése	látottak visszakérdezése	munkafüzet kérdéseinek önálló megválaszolása, csoportos ellenőrzés	füzet önálló kitöltése	munkafüzet

Az „Órafelépítés” oszlopban azt rögzítse, hogy a következők közül mi valósul meg: **házi feladat ellenőrzése - feleltetés - motiválás (érdeklődés felkeltése) - új anyag exponálása - kifejtés - gyakorlás - megerősítés - ismétlés - ellenőrzés - összefoglalás (részleges, óravégi) - értékelés - házi feladat feladása**

HOSPITÁLÁSI NAPLÓ (2. oldal)

Idő	Órafelépítés	Tartalom (tananyag részletének megnevezése)	Tanári tevékenység (módszerek)	Tanulói tevékenység (aktív, passzív, önálló)	Oktatás technika (eszközök)
5'	házi feladat kijelölése	látott történethez vonakozó kérdések, feladatok kijelölése	munkafüzet megfelelő helyét kijelöli, ellenőrzi, hogy a gyerekek jól rögzítették e	házi bejelölése a tanár ellenőrzi gyerekek a füzetben jelölnek	
	értékelés		órai munka, viselkedés értékelése		
5'	befejezés	lezáró játék	„Jeruzsálem – Jerikó” mozgásos játék (Ha Jeruzsálemet mond a tanár, leguggolnak, ha Jerikót, akkor felállnak - kiesős játék)	gyerekek játszanak	
		lezáró ima (keresztvetés)	elcsendesedés – kivárva, kellő időt hagyva a diák próbál a csendben Istenre gondolni és érezni a szeretetét.	diák elmélyül	

A megvalósult oktatási cél: A választott nép kialakulásának, legfontosabb, meghatározó alakjainak történetével ismerkednek meg részletesen a gyerekek.

A megvalósult nevelési cél: Jó illetve rossz „szándékú” cselekedetek lelkiismeret hatására történő felülbírálása – a cselekedet megtétele előtt.

A legfontosabb tapasztalat: gyerekek őszintén megfogalmazhatják gondolataikat, bátran rákérdezhetnek arra, ami a látottak-hallottak kapcsán felmerülnek bennük.